אמר לא נדרתי אלא בעלם אחד שיש

שינהוג איסור בעלמו לא עביד שפיר:

שסופד למעול בנדרים. אם תרבה לנדור:

שהופרין. פנים כנגד עורף שבאים

על נשותיהן שלא כדרכן: שהופכים

שולחנן. היא למעלה והוא למטה:

אלא בחרמו של ים על שם הרשת שלדין בו את הדגים ולא בחרם ממש: אלא בקרבנות מלכים. דורונות שמקריבין לפני מלכים: וכן

אם אמר הריני עלמי קרבן. דמשמע שהקדיש את עלמו ושוב

בהבר' נדר בחרם. דאמר חפץ זה חרם עלי ושוב אמר לא נדרתי ביהודה נמי אסורין וסיפא ר"א בר' לדוק דאמר סתם חרמים בגליל

תרומה ונקט רבי אלעזר חרמים לאו

דוקא דה״ה בתרומה גופה אי נמי

בחרמים גופייהו הוה מלי לאפלוגי

אלא מר דשמיע ליה מרביה קאמר

ומר דשמיע ליה מרביה קאמר ולפי

זה כי מהדרינן לעיל אמאן דק"ל לא

מעייל איניש נפשיה לספיקא הוה מלי

למימר רבי אלעזר בר' לדוק היא אלא

רבי יהודה עדיף ליה דקאמר הכי

במירות גופיה: ולענין הלכה קיימא

לן דסתם נדרים להחמיר כסתם

מתניתין: אבל בנוירות מרובה.

כלומר שהה יותר משלשים יום: הואיל ואמור רבנן אין נוקקין לו

בי דינא דמודקיק ליה לא עביד שפיר.

כלומר דלא תימא הא דקאמר אין

נזקקין לו לומר שאין מחזירין אחריו

שישאל על נדרו אע״פ שמחזירין

אחרי מי שלא עבר על נדרו שהרי

המקיימו נקרא חוטא וכדאמרינן

בפרקין דלקמן (דף כב.) המקיימו כאילו

הקריב עליו קרבן ומיהו אם בא לישאל

מעלמו נזקקין להתירו דליתא אלא בי

דינא דמודקיק לא עביד שפיר:

ולענין הלכה קיימא לן כרבנן

דמתניתין דאמרי דנדרים הללו אין

עונשין אותן ופתחינן בהו נמי בחרטה

אסורין לפי שאין מכירין את חרמי כהנים הא מכירין מותרין דספיקא

לקולא ומש"ה סתם חרמים ביהודה שהיו מכירין אלו ואלו מותרין וסתם

תרומה נמי ביהודה לר"א ברבי לדוק מותרת. והאי דנקט רבי יהודה

 ל) [פירוש הר"ן על משנה
זו עי" לעיל יח:],
נחוספחה פ"ה ע"ש] מיר לב. ע"ם ולע"ה וע"ם נר עם [נע ק זע ע ברש"ין, ג) [מסכת ד"ל פ"ל], ד) נ"ל בנדרים, ד) [בע"י הגי" תרומה טמאה וכ"ה בר"ן], 1) [עירובין נג: אבות פ"א מ"ה], ז) [ועי' ב"מ נט: אימא שלום דביתהו דרבי אליעזר וכן היא נוסחת

תורה אור השלם ו. וַיּאמֵר מֹשֵׁה אֵל הַעָם אַל תִּירְאוּ כִּי לְבַעֲבוּר אַל תִּירְאוּ כִּי לְבַעֲבוּר נָסוֹת אֶתְכֶם בָּא הָאֱלֹהִים וִּבַעֲבוּר תִּהְיֶה שמות כ טז! תחטאו:

הטור בא״ח סימן ר״מ], ה) [לעיל יח: ד״ה פוחחין],

מוסף רש"י

עצמי קרבן. דמשמע דמי עלי (ראמ״ה בשמו). על כולן. כל אלו ששנינו במשנתנו שאם נדר בהם סתם אסור ואם טען אחר הנדר לכך כיונתי השתח, אין נשחלין (ראמ״ה בשמו). כימים שנהג בהן היתר. שאם קיבל מירות סתם ועשה מהן בטהרה עשרה ימים ונטמא למתים ושתה יין יי ימים אחרים ואח״כ נשאל לחכם, אין אומרים שאותן ימי איסור עולין לו מן המנין, אלא עושה עוד כ' ימים בטהרה, וכן נמי בנזירות מרובה (נזיר לב.). בנזירות מועטת. חודש בבריו ווד בועטוג. מולם או ב' חדשים, אבל אם נור בנזיר שנה ועבר ששה חדשים דיו שינהוג זמן סתם נזירות וישאל ודיו, דאחמורי סברי ורבק טברי למחמורי מחמריטן עלייהו דלא פחחטן להו בחרטה ובעיטן פחח הואיל ועברו ומיהו מתירין להס מיד (ראמ״ה

פירוש הרא"ש

מתני' אלא בחרמו של ים. דכתיב (קהלת 1) אשר היא מלודים וחרמים: הרי עצמי קרבן. אסר עלמו כקרבן על חבירו: עונשין אותן ומחמירין עליהם. נגמרא מפרש: פותחין לו פתח ממקום אחר. כלומר שאלה לריך אבל לה עונשין ולה [נ"א אלה] מחמירין: גמ' בר"א בת"ח. דקים לן כגוויה דלה משקר: אבל ע"ה שבא לישאל. כלומר כה לפני החכם וא"ל

כך נדרתי וכך היתה כוונתי כדי שיאמר לו החכם שאינו נדר וח"ל התרה: עונשין

על דר סיני. כי משם ירשו הבושת: מפני שהופבין את שלחגם. לשמש שלא כדרכה ומדה כנגד מדה שמטרים אותה על ארכוצותיה לפיכך הבנים נכה רגלים:

לי בתוך ביתי שהנחתיו להיות נודר מתני' מאנדר בחרם ואמר לא נדרתי אלא בו ולא בעלמי ממש: על כל אלו אין בחרמו של ים בקרבן ואמר לא נדרתי אלא נשחלין להן. דחין נריך שחלה דודחי בקרבנות של מלכים הרי עצמי קרבן ואמר מותר הואיל ואינהו אמרי דעל דעת לא נדרתי אלא בעצם שהנחתי לי להיות נודר כן אמרו: ואם נשאנו. אם באו לישאל: וחכמים אומרים פוחחין להן פחח. בו: קונם אשתי נהנית לי ואמר לא נדרתי בחרטה ומוכיחין אותן שלא ינהגו קלות ראש בנדרים: גבו' וכולן אין אלא באשתי הראשונה שגירשתי על כולן אין נשאלין להם ואם נשאלו עונשין אותן ומחמירין נשחלין. דחין פותחין להם פתח וחין עליהן דברי ר' מאיר וחכ"א פותחין להן פתח מתירים להן דקנסינן להו משום דנדרא ממקום אחר ומלמדין אותן כדי שלא ינהגו קלות ראש בנדרים: **גמ'** הא גופא קשיא ממש משמע: והדר תני אם נשאלו. דמשמע דנשאלין: וכולן אין לריכין שחלה. דמותרין בלח שחלה: בד"ח אמרת אין נשאלין להן והדר תני אם נשאלו בתלמיד חכם. דאקראי הוא דנדר כה"ג עונשין אותן ומחמירין עליהן אמר רב יהודה ולה התי למיסרך: הבל ע"ה שבה הכי קתני וכולן אין צריכין שאלה יבד"א לישאל עונשים אותו ומחמירים עליו. בתלמיד חכם אבל בעם הארץ שבא לישאל כדי שלא יהא רגיל לנדור בו: ועבר על עונשין אותו ומחמירין עליו בשלמא מחמירין **נזירותו.** דכסבור בטעות נדר ואחרי דלא פתחינן ליה בחרמה אלא עונשין היכי כן בא לישאל: אין נוקקין לו. לפתוח דמי יכדתניא ימי שנזר ועבר על נזירותו אין לו בחרטה: נזירות מועטת. שקבל עליו נזירות ל' יום. אבל אם קיבל נזקקין לו עד שינהוג בו איסור כימים שנהג בהן היתר דברי רבי יהודה אמר רבי יוםי נזירות מרובה ועבר ושתה ק' יום אין אומרים ינהג איסור ק' יום שנהג היתר יבד"א בנזירות מועמת אבל בנזירות מרובה אלא לעונש ל' יום כסתם נזירות. הכי דיו ל' יום אמר רב יוסף הואיל ואמרי רבגן נמי עונשין אותו שינהג איסור בנדרו אין נזקקים לו בי דינא דמזדקקי לא עביד שפיר וכימים שעכב כל נדרו דכשאמר לא רב אחא בר יעקב אומר המשמתינן ליה: נדרתי אלא בחרמו של ים ונהג היתר וחכ"א פותחין לו פתח כו': ייתנא ילעולם אל בנדר עד לאחר זמן שעלה בדעתו תהי רגיל בנדרים שסופך למעול ייבשבועות לישאל: בי דינא דמודקקי ליה. קודם

בא לידי עבירה וכל המסתכל בעקבה של אשה הויין לו בנים שאינן מהוגנין אמר רב יוסף ובאשתו נדה אמר רבי שמעון בן לקיש יעקבה דקתני במקום המנופת שהוא מכוון כנגד העקב תניא בעבור תהיה יראתו על פניכם זו בושה לבלתי תחמאו מלמד שהבושה מביאה לידי יראת חמא מיכן אמרו סימן יפה באדם שהוא ביישן אחרים אומרים כל אדם המתבייש לא במהרה הוא חומא ומי שאין

בגיך לעמוד עליו ועוד שאם לא יהנה מפירות שבעולם יסור כחו מעליו ולא יוכל להתעסק במלאכת שמים לכך מקק לו מיד אך החמיר עליו כיון שעבר על נדרו שלא להתירו בחרטה אלא בפתח: אל ספי רגיל בנדרים שסופך למעול בשבועום. דחמירי טפי דכתיב בו (שמות כ) לא ינקה: להאכילך סרומה טמאה. להזהיר אפילו כהן שלא יהא רגיל אצל כהן ע"ה: ובאשמו נדה. אפילו אשתו נדה שיש לו בה שעת היתר: מלמד שהבושה מביאה לידי יראם חטא.

לו בושת פנים בידוע שלא עמדו אבותיו על הר סיני אמר רבי יוחגן בן דהבאי ד' דברים סחו לי מלאכי השרת חיגרין מפני מה הויין מפני שהופכים את שולחנם אילמים מפני מה הויין מפני שמנשקים על אותו מקום חרשים מפני מה הויין מפני שמספרים בשעת תשמיש סומין מפני מה הויין מפני שמסתכלים באותו מקום ורמינהו שאלו את ״אימא שלום מפני מה

ז"ל מעשה באחד שנדר מכל פירות שבעולם חוץ מדגן ועבר על נדרו ובא לישאל לפני הרב ונזקק לו לאלתר והתירו ולא הזקיקו לנהוג איסור כימים שנהג בהן היתר וטענת הרב היתה דאע"ג דנדרא דאורייתא הוה ואפילו לרבנן לריך שינהוג איסור אפ״ה כיון שאם אתה מעכבו באיסורו אתה מכשילו שהרי נדר בדבר שה"ה לו

שאינו נדר ולבסוף בא לישאל עליו לפי שלבו טרפו וכדפרישנה במתניתין ח. והני מילי בנדרים הללו אבל בנדרים דאורייתא שמא נדר גמור הוא עונשין נהי דפתחינן בהו נמי בחרטה כדקי"ל אומו לנהוג אימור בימים שנהג בה היתר: ומחמירין עליו. מפרש בגמרא דלא באידך פרקין דהלכתא פותחין בחרטה מיהו מי שעבר עליהן ובא לישאל אין פתחינן בחרטה לומר לבך עלך או כדו תהית אלא זריך לומר לו דאדעתא מקקין לו עד שינהוג איסור ולורבא מרבנן דמודקיק ליה מקמי הכי לרין לולול כל ילו לחלמה דהכי לא נדר דוהו חרטה גמורה כדפי׳ ר״ת: וחכ״א פותחין לו פתח ממקום משמתינן ליה וה"ה נמי למאן דלא פתח ליה בהני נדרים פתח ממקום אחר. פר"ת פותחין לו פתח ממקום אחר כדאמרת כלומר זאת החומרא אני אחר אלא מלמד אותן שהן מותרין דמשמחינן ליה דלא עביד שפיר הרמב"ן מודה לך דלא פתחינו ליה ז"ל. וכתבו בתוס׳ חכמי הלרפתים בחרטה אלא לריך לבקש לו פתח ממקום אחר דהיינו אדעתא דהכי לא נדר אבל מיענש לא מיענשי ליה יקשה אם כן אמאי שביק לישנא דמתני׳ דמחמיו פליגי עליה דמחמירין ונקט בלישנא אחרינא פותחין הוה ליה למימו ועוד דבירושלמי דפליגי רבנן עליה אף במחמירין עליו לכך נראה לר"י דרבנן פליגי אף

[דכדו] וכן פי׳ התום׳ לעיל גבי האומר הרי את עלי כבשר [אימא] פותחין לו פתח ממקום אחר וכן פר״י כרבי יהודה:

במחמירין עליו דפוחחין ממקום אחר לאפוקי שלא יתירו לו [מגופו של] נדר

כלל כיון שהיה בדעתו לקרבנות מלכים וכיולא בהן אלא מבקשין לו ממקום

אחר כמו בשאר נדרים או

לא נדרת [או] ע"י חרטה

אברד וך פי החוק? נעיל גבי החומה היר חת עני כבשר [מיתח] פוחחקין כו פתח מתקום חתר וכן פרי" כרכי יהודה: אבר בר אין נשאלין. לשון נדרים משונה הוא מדתניא אין שאלין דמשתע דמקיל סמם אין לריכין שאלה והדר תני אם נשאלין אלמא משתע דבעי שאלה לא קשיא הא במ״מ דפי המשנה: אבל בעם הארץ שבא לישאל. יש לספק דמשמע דוקא קעו גא לישאל אבל לא בא לישאל לא אמרינן ליה: מי שנור ועבר על גוירותו. ששחה יין דמנותה בירושלמי: אין גוקקין או. להחיר עד שינהוג איסור ממים שכה בהן היתר: א"ר יוםי בר"א בנזירות מועפת. דאיט כ״א שלשים יום: אבל נזירות מרובה. כגון שנה או שנמים וכו' והשתא עונשין אותו הייעו כי הכא לנהוג איסור מימים שנהג בהן היתר ורבק פליגי במתניתין גבי קרבנות מלכים אבל בשאר דדרים גמורים אפילו רבק מודו דעונשין אותו אם עבר על נזירותו ואין נזקקין לו עד שינהוג איסור כימים שנהג בהן היתר ואפשר דאף ר' יוסי דאמר בנזירות מרובה דיו שלשים יום הייט דוקא בנזירות דסתם נזירות שלשים יום אבל בנדרים דאין סתם נדר ל' יום אלא לעולם אפי' ר' יוסי מודה עד שינהוג

דוקה בשיטה על היות אף בודר מרוצה ומיהו במוספתה (ספ"א) קמני האי פלוגנת דר' יוסי ור' יהודה בלשון נדר ולה לשון מירות ואפיה א"ר יוסי נגדר מרוצה ומיהו במוספתה (ספ"א) קמני האי פלוגמה דר' יוסי ור' יהודה בלשון נדר ולה אלשי בה קרבן ולכך מתר ר' יוס נודר יוסי לי יוס כמו במירות ולכחורה היה נראה דהלכה רכדי יוסי ור' יוס למי בפרק קמה (דף ד:) נדר לית ליה קילותה לכ"י דמש"ג דסמם נדר לעולם מ"מ אין סברה להחמיר בנדר יוחר מבוזירות שיבה בקרבן ולכך מתר ר' יחודה דבפרק ב"ש (דף לה.) מיימי הש"ס לבך ולה מדכרה החם רבי יוסי וחיה הדעה עברה מדר לעול דרו דיו שלשים יוס בדמשמע במוספתה דאף בנדר פליג רבי יוסי ומיה דהלכה כר" יחודה דבפרק ב"ש (דף לה.) מיימי הש"ס לבך ולה מדכרה החם רבי יוסי וחיה הדעה עברי יחודה בען דקמת מתני לה רבי יוסי המשום במול מבי יוסי ומיה מדקרי ליה בנים ולענין מתני לה רבי יוסי הם בלה כר"מ בגוירותיו לה בעול מתני לה רבי יוסי הם ב"ע דמת בשלכה בר"מ בויסות מכור במה לה על הרי דגיל בברדי שבופך למעול בנדרים. ויש ספרים דגרסין שסופך למעול עצבועות פירות התמורות שכתוב בהם לה לוקוסיותיו אל הרי דגיל בברדי שבופך לבעול בנדרים. ויש ספרים דגרסין שסופך למעול על משמסתכל בעקיבה של אם שהו ענין העוה לכך הייין ליה בנים שארם שהוגנים. מדה כמד מתכוב הם לאום בחלנו בפיהם משומם שלה בתרכים הר"י: מפני שהושבים באותו מקום. ולכך לוקים הוולדות בפיהם: משביש ששל בהרבין עלך ואלו מותרין שלה בהלנע והם משמיש בהלנע והברין עלך ואלו מותרין

דעל פניכם משמע בושת פנים וכתיב בתריה לבלתי תחטאו: לא עמדו אבוסיו על הר סיני. שהרי נתן טעם למעמד הר סיני

לבעבור תהיה יראתו על פניכם וכתיב (דברים כט) את אשר ישנו פה היום ואת אשר איננו פה ומי שאין לו בושת פנים אינו מזרעם: שהופכין את

שולחנס. ולפי ששינה בירך לוקה בירך: חרשין. שאין שומעין ואין מדברים: שמספרים בשעם חשמיש. ונמצא חוטאין בדיבור ובשמיעה:

ואל תהי רגיל אצל עם הארץ שסופך להאכילך מבלים אל תהי רגיל אצל כהן עם הארץ

שסופך להאכילך ∘תרומה יואל תרבה שיחה

עם האשה שסופך לבא לידי ניאוף רבי אחא

ברבי יאשיה אומר כל הצופה בנשים סופו

מו א ב מיי' פ"ב מהל' נדרים הלכ' יב סמג לאוין רמא טוש"ע י"ד סימן רח סעיף ב: מה ג מיי פ"ד מהלי נזירות הלכה יג יד

עין משפט

נר מצוה

:טב שיבוט מט ד מיי שם הלכי טו טוש"ע שם סעיף ג: נו ה מיי שם הלכה טו: גא ו מיי פי"ג מהלי נדרים הלכה כד טוש"ע י"ד סי" רג סעיף א: גב ז מיי פכ"א מהלי איסורי ביאה הלכ׳ ד סמג לאוין קכו טוש"ע אה"ע סי' כא סעיף ד

תומפות ואמר לא נדרתי אלא בחרמו של ים. לשון מלודה לשון משטח

סרמים תהיה בתוך הים (יחזקאל כו): לא גדרתי אלא בעצם. אחד של

בהמה שהנחמי במיבמי להיות נודר בו להטעות

העולם להאמין דברי שיהו סבורים כי אני נודר נדר

ממור: כולן אין גשאלין עליהם. ואין גריכין שאלה

בת"ח אבל ע"ה שבא לישאל עונשין אותו כדקאמר בגמרא שאם נוהג היתר

בנזירות על ידי טעמים הללו שהוא אמר עכשיו

שלא היה חושבו נדר אע"פ

רוטוש"ע או"ח סיי